

NOODWONING – CRISISWONING – SHELTER – DOORGANGSWONING

DOOR DE TERMEN DE MENS NOG ZIEN...

KENNISMAKING & OPWARMER

NAAR EEN REGIOSTRATEGIE DAK- & THUISLOOSHEID IN MIDDEN-WVL

SITUERING

Regio Centraal-West-Vlaanderen

- CAW Noord-West-Vlaanderen
- CAW Centraal-West-Vlaanderen
- CAW Zuid-West-Vlaanderen
- CAW Oost-Vlaanderen
- CAW Antwerpen
- CAW Boom Mechelen Lier
- CAW Halle Vilvoorde
- CAW Brussel
- CAW De Kempen
- CAW Oost-Brabant
- CAW Limburg

2 subregio's

- 1) Roeselare-Izegem-Tielt
- 2) Westhoek

Verhoogde inzet wonen-welzijn

- ❖ Tot 2015: losse samenwerking tussen sectoren, geen verbindend geheel
- ❖ 2016-2017: impulsproject '(z)Onderdak'
 - Focus op draagvlak creëren rond bovenlokale aanpak dak- & thuisloosheid
- ❖ 2018-2019: LEADER-project '(t)huis op het platteland'
 - Focus op preventie van dak- & thuisloosheid
- ❖ Vanaf 2020: continuering regiostrategie binnen reguliere werking

Feantsa-doelstellingen als kader

❖ Feantsa = Europese koepelorganisatie van de thuislozenzorg

→ Niemand mag

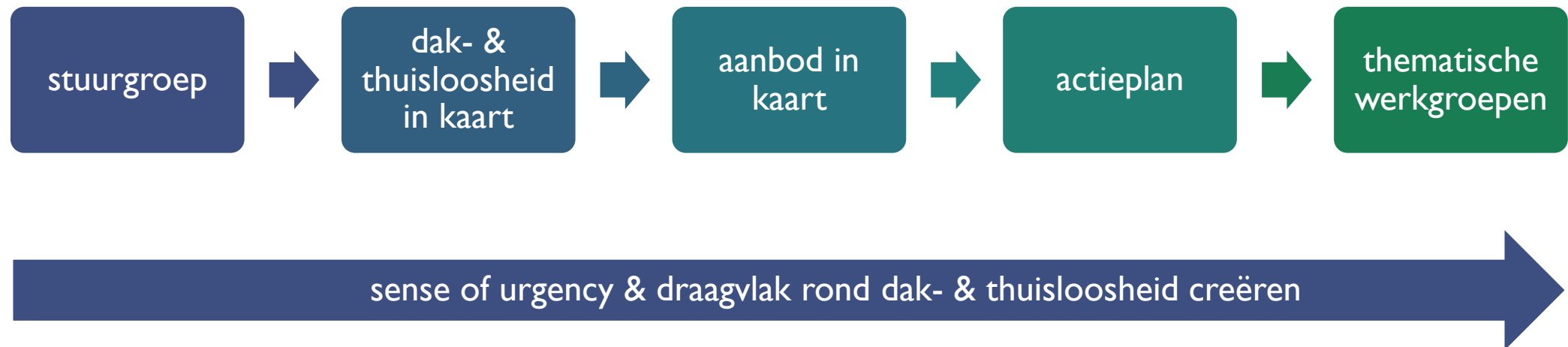
- genoodzaakt zijn om **tegen zijn wil op straat** te moeten overnachten
- genoodzaakt zijn om **langer dan nodig** te moeten verblijven **in de opvang**
- **uit een instelling ontslagen** worden **zonder perspectief** op huisvesting
- **uit huis gezet** worden bij **gebrek aan begeleiding en herhuisvesting**
- **thuisloos** worden als **jongvolwassene** in de overgang naar zelfstandigheid

Onze regionale doelstellingen

1. De regio investeert in **preventieve** initiatieven om dak- & thuisloosheid maximaal te voorkomen.
 - ✓ 1.1 Preventie dak- & thuisloosheid bij jongvolwassenen
 - ✓ 1.2 Preventie van uithuiszetting op private & sociale huurmarkt
2. De regio werkt samen om een **kwaliteitsvolle zorg en nazorg** te garanderen voor wie met dak- & thuisloosheid geconfronteerd wordt.
 - ✓ 2.1 Regionale aanpak van (aanslepende) crisissituaties
 - ✓ 2.2 Efficiënte inzet van het tijdelijk woonpatrimonium
 - ✓ 2.3 Regionale aanpak van langdurige thuisloosheid
3. De regio zet in op sterke **netwerking, effectieve samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid** m.b.t. de aanpak van dak- & thuisloosheid

Naar een bovenlokaal actieplan

DAK- & THUISLOOSHEID IN KAART

EEN BREDE KIJK OP DE PROBLEMATIEK

Dak- & thuisloosheid

- ❖ Ruimer dan de dakloze op straat → ETHOS = Europese typologie thuisloosheid
- ❖ Ruimer dan enkel een woonprobleem

“Dak- en thuislozen zijn mensen die door financieel-economische, sociale en/of psychologische oorzaken en omstandigheden niet in staat zijn een dak of thuis te verwerven of te behouden.”

ETHOS (light)

	Operationele categorie	Definitie/leefsituatie
	1 In openbare ruimte	Leven in de publieke ruimte
	2 In noodopvang	Laagdrempelige en kortdurende opvang
	3 In opvang voor thuislozen	Opvangcentra en tijdelijke huisvesting (duur < 1 jaar)
	4 Instellingverlaters	Langer moeten verblijven in zorg; Gevangenis verlaten zonder woonoplossing
Verborgene dakloosheid	5 In niet-conventionele ruimte	Wonen in tent, caravan, hut, garage, kraakpand ... door gebrek aan huisvesting
	6 Bij familie/vrienden	Inwonen door gebrek aan huisvesting (= sofaslapers)

Een probleem dat grenzen overstijgt

- ❖ Grenzen van sectoren - naargelang de sector een andere kijk op de problematiek
 - Huisvestingsprobleem
 - Verslavingsprobleem
 - Financieel probleem
 - Integratieprobleem
 - ...
- ❖ Grenzen van gemeenten – doelgroep vaak geen binding met één specifieke gemeente
 - Doelgroep komt her en der terecht door opvang, vrienden, ...
 - Cfr. het groot aantal personen zonder domicilie

→ **Krachten inter-sectoraal & inter-gemeentelijk bundelen !!!**

Vaak een verborgen probleem

- ❖ Verborgen voor zichzelf: zichzelf niet zien als dak-thuisloos
- ❖ Verborgen voor hulpverleners: zorgmijders, sofaslapers, ...
- ❖ Vicious circle: verborgen dak-thuislozen kloppen vaak aan bij kwetsbare mensen

Ook een probleem in landelijke context

- ❖ Niet enkel dak- & thuislozen in steden, ook op het platteland
 - 1 op 13 OCMW-cliënten in landelijke gemeenten is dak- of thuisloos (1/2 sofaslapers) *
- ❖ Extra risicofactoren verbonden aan landelijke context:
 - Minder hulpverleningsaanbod
 - Mobiliteitsprobleem
 - Minder betaalbare én kwalitatieve woningen
 - Minder huisvesting voor alleenstaanden
 - Meer kans op isolement

* Mehobel-onderzoek (*Measuring Homelessness in Belgium*) rond landelijke thuisloosheid in 5 landelijke gemeenten uit Vlaams Brabant (2018)

Ook een probleem in onze regio?!

❖ Cijfers o.b.v. registratie dak- & thuislozenzorg in de regio (2015)

Opvang/woonvorm	# unieke gebruikers in Midden West-Vl.
Winternachtopvang	89
Regionaal crisisnetwerk	57
Crisis- & doorgangswoningen OCMW	Min. 132 cliëntsystemen
Residentiële opvang CAW	Geen opvangcentrum in de regio; wel verblijven 33 personen met domicilie in Mid-West in opvangcentra elders in West-Vlaanderen
Beveiligde opvang CAW	62
Begeleid wonen & PWB CAW	64
TOTAAL	437

→ Noot: unieke gebruikers per opvangvorm, geen zicht op cliëntstromen tussen de opvangvormen

Ook een probleem in onze regio?!

❖ Cijfers o.b.v. registratie dak- & thuislozenzorg (2015)

→ Niet opgenomen in deze cijfers:

- min. 272 personen ambtelijk geschrapt in West-Vlaanderen
- mensen die uit huis dreigen gezet te worden: 394 (2014)
- dak- & thuislozen onder de radar (sofaslapers, kraakpanden, ...): 47 volgens de OCMW
- mensen in crisis- & doorgangswoningen van private partners: ?
- instellingsverlaters (gedetineerden, jongeren, ...) zonder perspectief op huisvesting: ?

AANBOD WONEN-WELZIJN IN KAART

WAAR KUNNEN PERSONEN IN (DREIGENDE) DAK- & THUISLOOSHEID TERECHT?

Inventaris van het huidige aanbod

❖ Doel inventaris

- Werkinstrument voor hulpverleners
- Kritische toetssteen: wat doen we nog niet? Wat kan anders/beter?

❖ Opbouw inventaris

- Schematisch overzicht volgens cliëntsituatie
- Per module een fiche met meer info

HUIDIGE WOONSITUATIE	KNELPUNT DAT ZICH VOORDOET	WOONAANBOD	BEGELEIDINGSANBOD	
<p>Nog niet op eigen benen staan: inwonen bij ouders/familie of verblijf in een residentiële instelling Jongerenwelzijn</p>	<p>Onvoldoende voorbereid zijn op de stap naar zelfstandig wonen: gebrek aan kennis over het wetmatige aspect, het financiële aspect, ...</p>	<p>Niet van toepassing</p>		
		<p>1. <u>Preventief aanbod naar school- & instellingsverlaters</u> *</p>		
<p>Eigen woonst (hetzij als eigenaar, hetzij als private/sociale huurder) die toereikend is: (1) er is voldoende huisvesting/ruimte aanwezig (2) er is mogelijkheid tot privacy en tot uitbouw van sociale relaties (3) men kan er wettelijk aansprakelijkheid op maken</p> <p>2. <u>Reguliere huisvestingsmarkt</u> 2.1. <u>Sociale huisvesting</u> 2.2. <u>Private huisvesting</u></p> <p>3. <u>Flankerend aanbod</u> 3.1. <u>Woonwinkel/woonloket</u> 3.2. <u>Huurdersbond</u> 3.3. <u>Woonbuddy's</u> 3.4. <u>Inloophuizen</u> 3.4.1. <u>'t Koeterke Izegem</u> 3.4.2. <u>Kom Af Roeselare</u></p>	<p>Over onvoldoende woonvaardigheden beschikken waardoor zelfstandig wonen bemoeilijkt wordt</p> <p>→ <u>woonbegeleiding</u> is aan de orde opdat de persoon zo zelfstandig mogelijk kan (blijven) functioneren en thuisloosheid kan voorkomen worden</p>	<p>4. <u>Ondersteuning bij de eerste stappen op de woningmarkt</u> 4.1 <u>Trainingscentrum voor kamerwonen vanuit Jongerenwelzijn</u> 4.2 <u>Contextbegeleiding i.f.v. autonoom wonen vanuit Jongerenwelzijn</u> 4.3 <u>Project 'Loopplanken tussen Jongerenwelzijn & CAW'</u> * 4.4 <u>Begeleid zelfstandig wonen vanuit CAW</u> 4.5 <u>Intergemeentelijk toewijzingsreglement Proef-Wonen</u></p>		
		<p>5. Cliënt verblijft in eigen woning</p>	<p><u>Mobiele woonondersteuning</u> 5.1 <u>Huurdersbegeleiding vanuit SHM & SVK</u> 5.2 <u>Begeleid wonen vanuit CAW</u> 5.3 <u>Woonondersteuning vanuit VAPH</u> 5.4 <u>Psychiatrische zorg in de thuissituatie (PZT) vanuit GGZ</u> 5.5 <u>Beschut wonen vanuit GGZ</u></p>	
		<p>6. Cliënt verblijft in woning van voorziening</p>	<p><u>Residentiële woonondersteuning</u> 6.1 <u>Kamers met kansen Roeselare</u> 6.2 <u>Woonondersteuning vanuit VAPH</u> 6.3 <u>Beschut wonen vanuit GGZ</u></p>	
	<p>Bedreigd worden met gerechtelijke procedure tot uithuiszetting door achterstallige huur, onbewoonbaarverklaring of het niet aflossen van het woonkrediet</p>	<p>7. Focus op behoud van de eigen woonst: <u>preventie van uithuiszetting</u></p>	<p>7.1 <u>Begeleiding door sociale dienst OCMW/woondienst</u> 7.2 <u>Preventieve woonbegeleiding CAW</u> 7.3 <u>Projecten</u> 7.3.1 <u>Proactieve aanpak via LAC</u> * 7.3.2 <u>Aanpak vervuilde woonsituaties</u> *</p>	

HUIDIGE WOONSITUATIE	KNELPUNT DAT ZICH VOORDOET	WOONAANBOD	BEGELEIDINGSAANBOD
Plots op straat belanden	<p>Geconfronteerd worden met een acute woonnood waarvoor op dat moment geen alternatieve en onmiddellijke oplossing bestaat, noch binnen het eigen sociaal netwerk, noch binnen het regulier aanbod</p> <p>= (dreigende) dakloosheid door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • materiële noodsituatie: brand, instortingsgevaar, natuurramp, ... • effectieve uithuiszetting met gerechtelijke procedure • intra-familiaal geweld 	<p>8. <u>Crisisopvang</u></p> <p>Lokaal aanbod: crisis- & noodwoningen</p> <p>8.1. <u>Aanbod OCMW</u></p> <p>8.2. <u>Aanbod De Bremstruik Roeselare</u></p> <hr/> <p>Regionaal aanbod</p> <p>8.3. <u>Crisisjeugdhulpverlening</u></p> <p>8.4. <u>Regionaal crisisnetwerk</u></p> <p>8.5. <u>Aanslepende crisissituaties: multidisciplinair crisisoverleg & regionale bufferwoning *</u></p> <p>8.6. <u>Mobiel team acute zorg vanuit GGZ</u></p>	<p>Begeleiding door sociale dienst OCMW</p>
Niet over een vaste verblijfplaats beschikken: permanent leven op straat, in een auto, tuinhuis, station, kraakpand, her en der bij vrienden, ...	<p>Geconfronteerd worden met een chronische woonnood in combinatie met andere psychosociale problemen, wat leidt tot ontankering</p> <p>= thuisloosheid (doorgaans multi-problemsituaties)</p>	<p>9. <u>Acute opvang</u></p> <p>9.1 <u>Doorgangswoningen</u></p> <p>9.2 <u>Tijdelijke woningen private partners</u></p> <p>10. <u>Beveiligde opvang bij IFG</u></p> <p><u>Vluchthuis CAW</u></p> <p>11. <u>Residentiële opvang</u></p> <p>11.1. <u>Mannenopvangcentrum CAW</u></p> <p>11.2. <u>Studio-opvang voor vrouwen CAW</u></p> <p>12. <u>Nachtopvang *</u></p> <p><u>De Noorderbrug Roeselare</u></p> <p>14. <u>Housing First *</u></p> <p>Permanente zelfstandige woonst</p>	<p>Begeleiding door een sociale dienst</p> <p>Integrale begeleiding door CAW</p> <p>Integrale begeleiding door CAW</p> <p>Presentie van hulpverleners</p> <p>13. <u>Belgium Homeless Cup</u></p> <p>Begeleiding door dedicated team</p> <p>15. <u>R-ACT - Roeselare Assertive Communication Treatment</u></p>

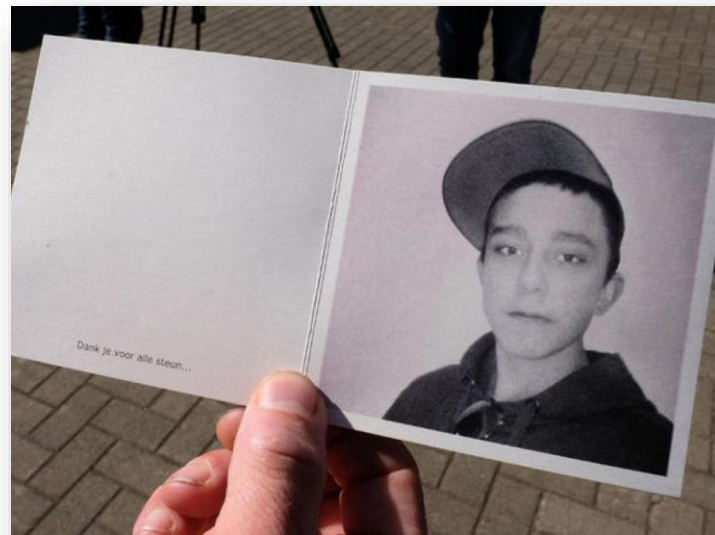
Wat is hieruit voortgevloeid?

- ❖ Meer aandacht voor preventie
 - Ondersteuning van kwetsbare school- & instellingsverlaters
 - Preventie van uithuiszetting
- ❖ Beschikbare huisvesting efficiënter benutten waar mogelijk
 - Inzet leegstaande sociale woningen
 - Regionale pool van tijdelijke woningen
- ❖ Meer aanbod voor chronisch thuislozen
 - Uitbreiding nachtopvang
 - Opstart Housing First
- ❖ Rode draad = meer samenwerking met andere sectoren & actoren

Meer aandacht voor preventie

DOEL = school- & instellingsverlaters maximaal voorbereiden op zelfstandig wonen

- ❖ Inleefweek 'Op eigen benen'
- ❖ Loopplanken tussen jeugd- & volwassenhulp

Meer aandacht voor preventie

❖ Cfr. kost dak- & thuislozenzorg

Overzichtstabel van de kostprijs van trajecten in de thuislozenzorg

	Case Load	Duur traject	Max dagprijs	Kost hulpverlening per cliënt per dag	Totale kost per cliënt		
					Per dag	Per maand	Per traject
Nachtopvang	/	/	/	/	50	1502	/
Crisisopvang	2	19	25,5	85	110	3301	2091
Integrale residentiele begeleiding jongvolwassenen	2	71	25,5	85	110	3301	7812
Integrale residentiele begeleiding thuisloosheid	4	53	25,5	42	68	2033	3604
mannen	4	58	25,5	42	68	2033	3931
vrouwen	3	45	25,5	56	82	2456	3684
Integrale begeleiding studio-opvang	8	141	25,5	21	47	1395	6575
Begeleid Wonen	12	463	/	14	14	423	6519
Begeleid Zelfstandig Wonen	8	235	/	21	21	634	4966
Zorgwonen	8	932	/	21	21	634	19 696
Preventieve woonbegeleiding	15	180	/	11	11	338	2029
Housing First	8	/	/	21	21	634	/

Cfr. kost uithuiszetting

- +- € 7000 directe kosten (vredegerecht, deurwaarder, politie, goederen in beslag, ...)
- + kosten traject in thuislozenzorg
- + indirecte kosten: jobverlies, depressie, ...

Meer aandacht voor preventie

DOEL = uithuiszetting op private & sociale huurmarkt maximaal voorkomen

- ❖ Sinds 2017: bovenlokaal overleg met alle SVK's (3) & SHM's (7)
- ❖ Sinds 2018: bovenlokaal overleg met vrederechters, OCMW-CAW, woondiensten & wijkagenten
- ❖ 2019: toolkit preventie van uithuiszetting op private huurmarkt
→ tools om in te zetten in de pre-gerechtelijke & gerechtelijke fase

Efficiëntere inzet beschikbare huisvesting

❖ Regionaal crisisnetwerk

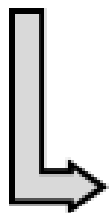
- Doelgroep = volwassenen, al dan niet vergezeld van kinderen, die in crisis verkeren
 - voor wie geen andere opvangmogelijkheden beschikbaar zijn
 - én feitelijk verblijven in het werkingsgebied Roeselare-Izegem-Tielt
- Aanbod: opvang (1 tot 3 nachten) gekoppeld aan begeleiding eerstvolgende werkdag
- Kostprijs: € 15 per nacht volwassenen & € 10 per nacht voor kinderen < 12 jaar

Efficiëntere inzet beschikbare huisvesting

❖ Sinds 2017: multidisciplinair crisioverleg & regionale bufferwoning

- Doelgroep = personen in een complexe, multi-problem crisissituatie waar gedeelde zorg nodig is
- MCO: diverse partners komen binnen de 72u samen om de crisis te deblokken
 - Toeleider, bevoegd OCMW, CAW, Mobiel team PRIT, Kompas, VAPH-dienst e.a.
- Regionale bufferwoning: toewijzing vanuit MCO indien geen reguliere woonoplossing
 - Sociale woning op renovatieplanning De Mandel gelegen te Roeselare
 - Kostprijs: € 12 per dag

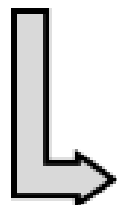
Persoon in crisis

**1) Lokaal crisisaanbod
OF
2) Regionaal crisisnetwerk**

- **Regionaal crisisnetwerk**
- Opvang voor 1 tot max. 3 nachten (5 incl. weekend)
- Exclusie van personen onder invloed, met acute psychische problemen, agressie & illegalen

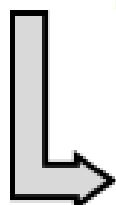
- lokaal/regionaal aanbod geen oplossing (meer)
- multiproblemsituatie
- nood aan gedeelde zorg
- topleider bereid tot opvolging
- akkoord van cliënt

**Multidisciplinair
crisisoverleg**

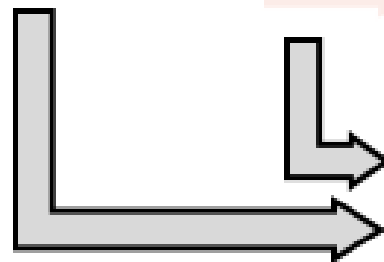
- Samenkomst crisispool in 72u
- Deblokkeren crisis (KT)
- Uitstippelen traject (LT)

- zicht op duurzame oplossing maar geen overbruggingsoptie
- geen zicht op duurzame oplossing: tijd 'kopen' om die te vinden

Bufferwoning

- Max. 3 weken
- Rust voor cliënt
- Toeleider volgt cliëntsituatie op

**Duurzame
oplossing**

Efficiëntere inzet beschikbare huisvesting

- ❖ Kan **inzet van leegstaande sociale woningen** leiden tot een efficiënter aanbod?
 - Onderzocht i.s.m. de SHM's & de SVK's (2018)
 - Beslissing om deze piste te verlaten gezien slechte woningkwaliteit vs. hoge renovatiekosten
- ❖ Kan **regionaal poolen van tijdelijke woningen** leiden tot een efficiënter aanbod?
 - Kernidee = gedeelde inzet & verantwoordelijkheid
 - Reeds op beperkte schaal: regionaal crisisnetwerk, bufferwoning, samenwerking bij brand HRI
 - Kan het ook ruimer? → te onderzoeken in 2019 via regionale denktank

Meer aandacht voor chronisch thuislozen

❖ 2016: van winter- naar permanente nachtopvang in Roeselare

- Doel = voorkomen dat dak- en/of thuisloze personen de nacht op straat moeten doorbrengen
- Aanbod:
 - 10 bedden (13 bij vrieskou) volgens principe bed-bad-brood
 - Deskundige aanwezigheid & hulpverlening (geen eindstation)
- Kostprijs: gratis

Meer aandacht voor chronisch thuislozen

❖ 2017: telling langdurig thuislozen in de regio (16 t.e.m. 27 oktober 2017)

- personen die langer dan 1 jaar thuisloos zijn
- of die meerdere periodes van thuisloosheid gekend hebben gedurende de afgelopen 3 jaar
- en meestal kampen met een verslavings- en/of psychiatrische problematiek

Gemeente	#
Tielt	5
Oostrozebeke	2
Dentergem	0
Meulebeke	8
Pittem	0
Wingene	1
Ruiselede	0
TOTAAL IGS Tielt	16

Gemeente	#
Ledegem	3
Lendelede	3
Ingelmunster	8
Izegem	23
Wielsbeke	5
Totaal IGS Izegem	42

Gemeente	#
Ardooi	3
Hooglede	2
Kortemark	4
Lichtervelde	1
Staden	
Moorslede	2
Totaal IGS Roeselare (zonder RSL)	12

Roeselare	#
Nachtopvang	9
R-ACT	15
Straathoekwerk	5
AMW	85
Wonen	21
Onthaal	2
Totaal Roeselare	137

Meer aandacht voor chronisch thuislozen

❖ 2018: opstart Housing First

- Wetenschappelijk onderbouwde methodiek
- Eerst een huis
 - Huisvesting = eerste opstap naar stabiliteit en sociale integratie
 - Zonder bijkomende voorwaarden – louter de wettelijke huurdersplichten
 - Scheiding huisvesting – begeleiding/coaching
- Begeleiding door wooncoaches vanuit CAW & Welzijnshuis Roeselare
 - Ondersteuning in zoektocht woonst
 - Focus op behoud van de woning & huis wordt Thuis
 - Coaching & activering op alle levensdomeinen

RUIMTE VOOR UITWISSELING & VRAGEN

Contactgegevens

Eveline Bohez | Projectmedewerker (Z)Onderdak en BIZ
Cluster AMW en Wonen

CAW Centraal-West-Vlaanderen
Iepersestraat 47 | 8800 Roeselare | tel. 051 22 59 44 | fax. 051 24 46 62 | gsm. 0471 01 20 07
eveline.bohez@cawcentraalwestvlaanderen.be | www.cawcentraalwestvlaanderen.be
Denk aan het milieu vooraleer je dit bericht of de bijlage afdruckt. [Disclaimer](#)